

Sygn. akt: X C 2588/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu X Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Katarzyna Malinowska

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Domańska

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2017 r. w Toruniu

sprawy z powództwa (...) **Bank (...) spółka akcyjna we W.**

przeciwko **J. J.**

o zapłatę

- I. umarza postępowanie w zakresie kwoty 4344,05 zł (cztery tysiące trzysta czterdzieści cztery złote pięć groszy)
- II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4100,86 zł (cztery tysiące sto złotych osiemdziesiąt sześć groszy) z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 3080,28 zł od dnia 24 września 2015 r. do dnia zapłaty;
- III. nie obciąża pozwanego kosztami procesu;
- IV. nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa

SSR Katarzyna Malinowska

X C 2588/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. we W. złożył pozew przeciwko J. J. o zapłatę kwoty 8444,91 zł z odsetkami i kosztami.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż dochodzona kwota wynika z umowy pożyczki gotówkowej, którą pozwany zawarł z powodem w dniu 9 lipca 2014 r. w T.. Powód domagał się 7424,33 zł należności głównej, 935,58 zł odsetek i 85 zł opłat i prowizji.

W dniu 15 października 2015 r. Sąd Rejonowy w L. wydał nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu.

Od nakazu zapłaty sprzeciw wniósł pozwany i domagał się oddalenia powództwa w całości. Pozwany początkowo wskazywał, iż został oszukany. W toku postępowania wskazał, iż umowa zawarta z bankiem jest nieważna, bowiem została zawarta w stanie wyłączającym swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli.

Pismem z dnia 26 lipca 2016 r. powód cofnął powództwo co do kwoty 4344,05 zł ze zrzeczeniem się roszczenia.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 9 lipca 2014 r. J. J., posiadając pełną zdolność do czynności prawnych, zawarł z powodem umowę pożyczki gotówkowej na okres do 1 lipca 2020 r. Na mocy tej umowy uzyskał kwotę 4344,05 zł, którą przekazał H. M.. W tamtym czasie nie znajdował się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. W związku z niespłacaniem pożyczki – umowa została wypowiedziana.

dowód: umowa k. 31 – 35 akt., opinia biegłych: D. K. i M. M. k. 91-94 akt, opinia uzupełniająca k. 118 akt, ustne opinie uzupełniające k. 157-158 akt, wypowiedzenie umowy k. 36 akt,

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy w T. uznał J. J. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 i 3 kk w zw. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk polegającego na tym, że podpisując umowę 9 lipca 2014 r. działając wspólnie i w porozumieniu z H. M. z góry powziętym zamiarem osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) Bank (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, przy czym czynu tego dopuścił się mając w stopniu znacznym ograniczoną zdolność rozumienia znaczenia czynu jak i pokierowania swoim postępowaniem i umorzył warunkowo postępowanie. W tym samym wyroku Sąd zobowiązał H. M. do naprawienia szkody w kwocie 4344,05 zł na rzecz (...) Bank (...) S.A.

Dowód: wyrok k. 101-102 akt sprawy (...)

Zobowiązanie J. J. wobec banku z umowy z dnia 9 lipca 2014 r. wynosiło 7424,33 zł należności głównej, 935,58 zł odsetek i 85 zł opłat i prowizji

Dowód: wyciąg z ksiąg banku k. 30 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała oraz na podstawie opinii biegłych, która została wydana po badaniu pozwanego i zapoznaniu się z dokumentacją medyczną leczenia pozwanego.

Głównym zarzutem, którym bronił się pozwany, była nieważność umowy z powodu pozostawania przez pozwanego w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Zarzut ten nie potwierdził się. Sąd uznał opinię biegłych za spójną i przekonującą. Biegli zarówno w opinii pisemnej głównej i uzupełniającej, jak i w trakcie opiniowania uzupełniającego na rozprawie przekonali, iż nie ma podstaw do uznania, iż pozwany 9 lipca 2014 r. podczas podpisywania umowy kredytu był w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, mimo iż w postępowaniu karnym ustalono, że J. J. podpisał umowę kredytu i tym samym dopuścił się przestępstwa oszustwa mając w stopniu znacznym ograniczoną zdolność rozumienia znaczenia czynu jak i pokierowania swoim postępowaniem. Nie zmienia tego również okoliczność, że pozwany leczy się psychiatrycznie. Biegli wydali opinię biorąc pod uwagę istnienie zaburzeń psychicznych i wynikające z nich ograniczenia. W toku badania psychologicznego i psychiatrycznego ustalono, że pozwany inteligencję ogólną ma w normie, rozumie podstawowe sytuacje społeczne, choć jest bardziej podatny na sugestie i łatwo nim manipulować. Ze zwiększoną podatnością na wpływ osoby trzeciej nie jest jednak związane powstanie stanu zniesienia świadomości i możliwości podjęcia decyzji i wyrażenia woli.

Zgodnie z art. 82 kc nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych.

Osoba nieubezwalniona, która dokonała czynności prawnej w stanie, o którym mowa w art. 82 KC, chcąc powołać się na jej nieważność, musi uczynić zadość ciężarowi dowodu (art. 6 KC) w zakresie wszystkich okoliczności stanowiących przesłanki zastosowania tego przepisu. Do okoliczności tych należy stan braku świadomości lub

swobody istniejący w momencie składania oświadczenia woli. Wykazanie samych zaburzeń psychicznych (np. choroby psychicznej) będącej przyczyną tego stanu nie jest wystarczające (por. wyr. SA w Białymstoku z 28.3.2014 r., I ACa 658/13, Legalis; wyr. SA w Białymstoku z 15.10.2015 r., I ACa 491/15, Legalis; J. Strzebinczyk, w: E. Gniewek, P. Machnikowski, Komentarz KC, 2016, s. 230) (tak komentarz z SIP Legalis Art. 82 KC red. Gniewek 2017, wyd. 8/Strugała).

Mając powyższe na względzie Sąd uznał, iż umowa łącząca strony była ważna i pozwany winien jest wywiązać z umowy, która skutecznie łączyła go z bankiem.

Brak było podstaw do uznania, iż zaistniała inna przesłanka do uznania umowy za nieważną – działanie pod wpływem błędu. Zgodnie z art. 84 § 1 i 2 kc w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej. Można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny).

Za błąd istotny w kontekście podpisania spornej umowy kredytu nie można jednak uznać działania pozwanego w przekonaniu, że to H. M. spłaci za niego zobowiązanie.

Nie ma znaczenia dla ważności czynności prawnej i skuteczności zawarcia umowy fakt, że pozwany w chwili podpisywania umowy obciążony był innymi zobowiązaniami, które równe były jego przychodom.

Sąd umorzył postępowanie co do kwoty 4344,05 zł – w zakresie w jakim powód cofną pozew na podstawie art. 355 kpc.

Zgodnie z treścią łączącej strony umowy pozwany winien jest zapłacić powodowi pozostałą część należności głównej. Zgodnie z umową kwota, którą należało zwrócić powodowi to 7424,33 zł (§ 1 pkt 1 umowy k. 31 akt). Skoro postępowanie co do kwoty 4344,05 zł zostało umorzone to Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda 3080,28 zł należności głównej z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 24 września 2015 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 935,58 zł odsetek zgodnie ze szczegółowym wyliczeniem zawartym w wyciągu z ksiąg bankowych (k. 30 akt) i 85 zł opłat i prowizji.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 kpc, który stanowi, iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd wziął pod uwagę sytuację majątkową pozwanego, okoliczność, iż jego zobowiązania przewyższają przychody oraz stan zdrowia i nie obciążył pozwanego kosztami procesu.

SSR Katarzyna Malinowska